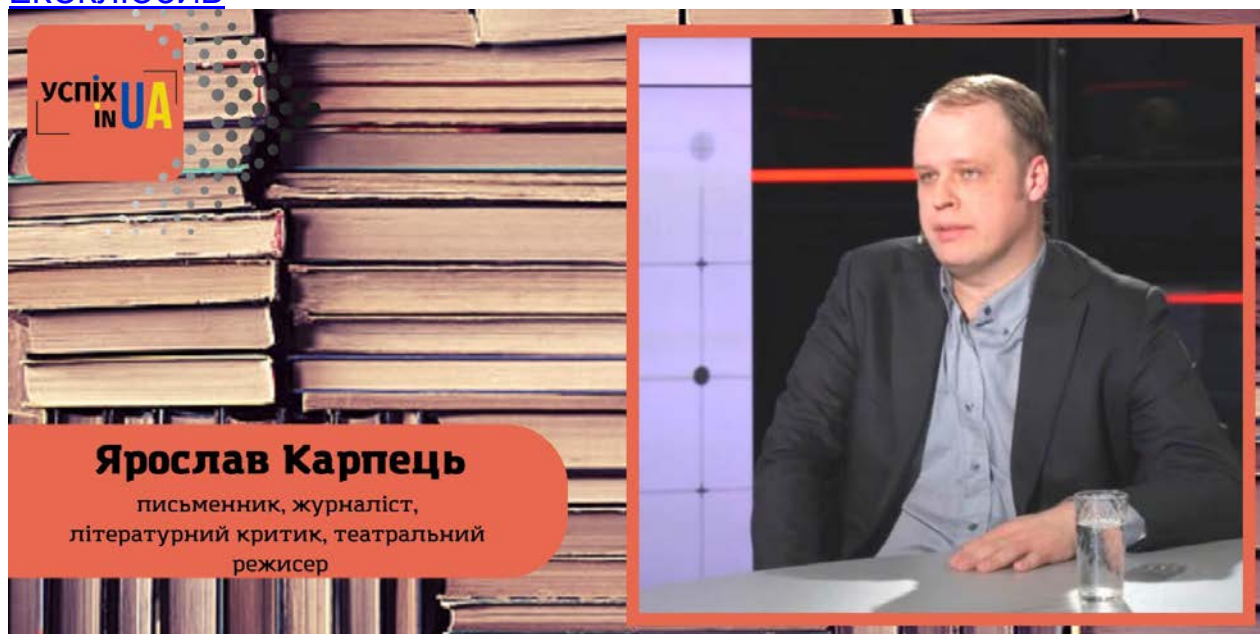

«Служу Книжковим Силам України»: Ярослав Карпець про свою діяльність на культурній ниві під час війни

[20.05.2023](#)

—
Savchenko Viktoriia

—
ЕКСКЛЮЗИВ

Спонсорський контент

Письменник, журналіст, літературний критик, театральний режисер – це далеко не повний список професій, які вдалося опанувати киянину Ярославу Карпцю. Він створює та реалізує суспільно корисні проєкти, які націлені на всебічний розвиток українського суспільства.

Про те, як намагається наблизити Перемогу України на культурному фронті, Ярослав розповів в ексклюзивному інтерв'ю для [Успіх in UA](#).

Ярославе, доброго дня! Розкажіть, будь ласка, де Ви навчалися та як здобуття освіти вплинуло на Вашу подальшу діяльність?

Освіту здобув у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова. Це в Києві. 5 років навчався. Здобув фах спеціаліста, вчителя української мови та літератури, зарубіжної літератури й історії. Проте жодного дня не працював за фахом.

Після випуску телефонував у всі школи Києва і всі вони в унісон заявили, що потребують досвідченого учителя. Таким я не був, тож пішов працювати до краєзнавчого відділу Публічної бібліотеки імені Лесі Українки.

Дуже любив і люблю книги: читати їх, гортати, нюхати свіжий папір, видавати літературу людям для читання. Тож наразі вже маю власне видавництво, щоб видавати книги українською мовою і радувати ними читачів.

За ці 13 років – від дати закінчення вузу і до сьогодні – я опанував більше 60 професій. Працював у дуже різних сферах: від простого прибирання цеху на маленькому заводі до продажів у великому супермаркеті, від непримітної посади в Міністерстві культури України до роботи в аеропорту “Жуляни”.

Життя в мене дуже строкате, на десяток книг вистачить. Люблю працювати. Мій улюблений вислів із вірша Івана Франка «Земле, моя всеплодющая мати...»: «...працювать, працювать, працювати, // В праці сконать!».

Над якими проєктами Ви наразі працюєте?

Це дуже довга розмова. Спробую стисло відповісти на це запитання. Розповім про те, про що ще ніде не згадували. Мені випала нагода познайомитись із документальними розповідями про втечу з окупації Яни Малиги. Назва цього проєкту – «Херсонські історії порятунку». Вона вела щоденник, де описувала своє життя в окупації й карбувала історії тих, хто втік з окупованої Херсонщини.

Яна – уродженка Нової Каховки і дуже добре знає цей регіон, вона є поеткою і творчою особистістю. Знаю, що цей проєкт уже став популярним, оскільки авторка спільно з художницею презентує його в Україні та за кордоном.

Я побачив у цьому проєкті театральну складову. Мені захотілось презентувати його на сцені. Тож вирішив опанувати новий фах – театральна режисура. Адже театр – це моя друга любов після літератури. Я закінчив курс акторської майстерності в студії Театру «МІСТ». Театральну освіту маю. Запропонував цей матеріал для спільної постановки своїй знайомій поетесі, талановитій актрисі Ірині Климовській-Боровській, яка виступає в театрі «Екіпаж», є керівником Фольклорно-театральної студії «Квітуча Україна». Ця студія функціонує при КД БХТТ (Київський державний будинок художньої та технічної творчості). На базі КДБХТТ ми створюємо документальний проєкт разом із ВПО із Херсона й Донецької області. Пані Ірині матеріал сподобався.

Про що ці історії? У документальному спектаклі (автор Яна Малига, режисери – Ярослав Карпець та Ірина Климовських-Боровська) показані 13 історій жінок, які втікають з окупованого міста. Війна забрала в них будинки й родичів, матеріальні речі та звичне життя. Але вона не змогла забрати в них основного – прагнення вижити під час збройної агресії РФ на території України. Всі жінки у спектаклі – біженці, які прагнуть втекти із окупованої росіянами Херсонщини, сховатися від артилерійських обстрілів та багатогодинного сидіння в підвалі, врятуватись від «русскава міра» і його звірських законів. Хтось із цих жінок народжує під час війни, хтось чекає із фронту чоловіка живого й неушкодженого, у когось порозпухали ноги від сирості в укритті, когось посікло обличчя осколками від вибуху, хтось із жахом спостерігає абсурд окупованого міста, яке занурюється в срср і не може вибратись із полону окупантів. Всі вони травмовані війною, переживають її по-своєму, та їх усіх об'єднує «дорога життя», у якій кожен наступний блок-пост росіян може стати останнім у їхньому житті. Не у кожної із них є ім'я, проте є спільне горе і біда, бажання вирватись із окупантського пекла. Є шрами війни, які вже ніколи не загояться.

Розкажіть про заснування, розвиток та діяльність кіноклубу Docudays UA.

На початку року я виграв у програмі «DOCU/ДІЄ 2.0». Мою кандидатуру відібрали серед 55 заявок на цю програму. Вона створена для відкриття нових клубів документального кіно по всій Україні у межах діяльності Міжнародного фестивалю документального кіно про права людей. Мета Фестивалю – сприяти дотриманню й захисту прав людини та основоположних свобод, утверджувати розуміння людської гідності як найвищої цінності, підвищувати рівень громадянської активності в Україні, сприяти розвитку документального кіно.

Я створив сторінку кіноклубу у Facebook, назвав його – Кіноклуб Docudays UA YAR.CINEMA.CLUB. Всі свої проекти прив'язую до власного імені. Уже було проведено 11 кінозасідань, більше 200 людей стали учасниками клубу й подивились документальні фільми.

Спочатку робив клуб в Публічній бібліотеці імені Лесі Українки, дякую керівникові бібліотеки Ользі Романюк за теплу гостину. Далі я проводив клуби на різних локаціях: 64 школа міста Києва, Veteran hub, арт-кафе «Алькатрас», Vcentri hub Оболонського району та в інших місцях.

Клуб став відомим, мене почали запрошувати в інші міста, наприклад, показував фільм-шедевр «І кожна річка» у Лісовій школі у Боярці. Є запрошення із Таращі. Словом, клуб набуває популярності.

Засідання проходять наживо, кожен охочий може стати членом клубу, коли підпишеться на його сторінку й прийде дивитися фільм. Усе дуже демократично.

Щодо вибору фільму. Є календар правозахисних дат, до них прив'язуються кінофільми. Фільм «Перукарська воля» мені порадила моя менторка програми Ліна Бабич, якій я щиро вдячний за допомогу в навчанні й рекомендації щодо фільмів. Я показав стрічку у дуже крутій локації в Києві, стилізованій під тюремну в'язницю. Це – знаменитий «Алькатрас», фортеця-тюрма, з якої ніхто не зміг втекти. Тож слідкуйте за YAR.CINEMA.CLUB.

Важливо сказати, що клуб створено за підтримки Видавництва «Ліра-К». Дякую пану Віталію Зарицькому за віру в мене і допомогу у створенні клубу.

Розкажіть про заснування, розвиток та діяльність видавничої майстерні «YAR». Яка основна ідея її створення?

Як я вже зазначив, всі свої проекти прив'язую до власного імені. Не винятком із цього правила стало й видавництво.

Видавнича майстерня «YAR» – це соціальне підприємство: 20 відсотків із тиражу кожної книжки йде на благодійність, а 80 відсотків – комерційна частина проекту. Видавництво народилось із мого Всеукраїнського книжкового проекту «Книжкові Сили України». У соцмережах останньому вдалося набрати 12 тисяч 314 користувачів.

Кожного дня отримую листи від маленьких громад, вони просять книги для власних читачів. Зараз списується література, створена ворогами, окупантами, які намагаються знищити українців та нашу ідентичність. Тож поліці сільських і міських

бібліотек пусті, а люди хочуть читати рідненькою, солов'їною мовою у всіх куточках України.

Мій проєкт допомагає тамувати книжковий голод українського народу. За три роки діяльності поширено 2 тисячі 338 книг. Проте виявилось, що і цього замало. Тож я зрозумів, що варто створити власне видавництво й поширювати творчість сучасних українських авторів. Друкуватимемо актуальну літературу, яка цікавить українців.

На сьогодні не обмежую себе жанрами. Для мене головне – це талановитий текст, його донесення до українського народу. Запрошую авторів до співпраці. Заходьте на мою сторінку у Facebook за посиланням.

Розкажіть про свою письменницьку діяльність.

Дуже складне питання. До 2013-ого року я написав дві книги: літературна критика «Гірка аброзія» й поетична «Самотній клен». Та настав 2014-й рік... Євромайдан, Революція Гідності, безкінечна війна з московщиною, повномасштабне вторгнення. Я подумав, що важливо займатись громадською діяльністю й волонтерством, а не письмом. Працював у Військовому шпиталі волонтером, а потім запрошував учасників АТО, волонтерів, медиків, психологів на ефір Українського радіо, де працював радіоведучим і диктором. Вів популярну передачу «Волонтерський десант». Записав більше двох сотень інтерв'ю. Вони будуть покладені в основу моєї художньої книги. Також хочу описати шпитальне життя, яке було дуже насиченим.

А зараз буду інтригувати. У видавництві «Ліра-К» вийде моя книга для підлітків, повість-застереження для всіх, хто може потрапити на гачок кібершахраїв. Ми всі незахищені в інформаційному полі, можемо піддаватись спокусам і небезпечним іграм в Інтернеті. Тож я найперше хочу застерегти тінейджерів від того, щоб вони добре думали перед тим, як починати спілкуватись із незнайомим людьми. Сам став жертвою кібершахрайки. Урок на все життя. Я не хочу, щоб наші діти потрапляли в тенета злочинців і маніпуляторів, інколи за таке можна заплатити надто високу ціну.

Як війна вплинула на Вашу діяльність?

Почав ходити до психолога. Пропрацювати з нею своє безсоння й внутрішні проблеми. Це все через важкі новини по ТБ, нічні тривоги, ранкові обстріли. В Києві є Служби безкоштовної психологічної допомоги. Дуже корисна штука. Коли тебе внутрішньо мучать якісь питання, можеш їх обговорити зі сторонньою людиною і отримати рішення своїх проблем.

Важко. Складно. З іншого боку війна підштовхнула мене зайнятись власною справою (-ами). Відкрити видавництво, розвинути свою івент-агенцію "YAREVENTSAGENCY". Організовувати заходи, гуртувати громаду.

У мене є щоденний ритуал – знайомити людей. Я це роблю постійно й безперервно. Результат цієї діяльності – багато нових проєктів, які впливають на соціум, розвиток комунікації, відносин між людьми. Бачу, що після знайомства люди стають наповненішими, у їхньому житті з'являються нові сенси.

Війна мене однозначно загартувала. Я прийняв рішення взяти піст. По неділях я відмовляюсь від їжі, приймаю тільки воду. В цей день я молюсь за перемогу над окупантами, мир в Україні, щоб наші доблесні воїни ЗСУ повернулися всі додому до

своїх матерів, жінок, дітей, батьків, братів та сестер. Такий гарт корисний для тіла і духу.

На війну мене не взяли за станом здоров'я. У перші дні повномасштабного вторгнення ходив у військомат, але сказали, що ви нам не підходите. Тож я був у волонтерському центрі, допомагав розвозити їжу по блок-постах. Там ми ще збирали індивідуальні аптечки для різних батальйонів і рот ЗСУ.

Потім я плів маскувальну сітку на Вокзалі з Благодійним Фондом «Заново».

Декілька разів їздив на відбудови. БУР регулярно влаштовує вилазки молодих людей по зруйнованих рашистами об'єктах по всій Україні. Так, у Макарові ми відбудовували приміщення медичного коледжу, який пошкодило бомбою. В Гостомелі відбудовували школу, котру рашисти обстрілювали.

Регулярно влаштовую музично-поетичні вечори в Києві, де ми збираємо творчу молодь, яка закликає збирати кошти для потреб ЗСУ.

Словом, всього так багато, що це не на одне інтерв'ю можна розповідати. Головне, що я живий і здоровий, наближаю маленькими справами Перемогу над рашизмом.

Читайте також: [Письменник із Київщини Віталій Медвідь презентував нову книгу \(фото\)](#)

Які маєте творчі плани?

Хочу поставити дебютний спектакль цього року, зробити театральні читки п'єси «Улян пише казочку» сучасного українського драматурга Євгенії Чуприни, випустити ще одну книгу й презентувати її містами України. Планів у мене на декілька життів уперед. Аби Бог давав здоров'я й сили ці плани втілювати.

Загалом постійно щось придумую нове, стараюсь втілювати його в життя. Якщо говорити про мій проект «Книжкові Сили України», то хотілося б поширити якомога більше книг українською мовою у селах та містах. Це кричуща потреба зараз допомагати бібліотекам. Хотілося б поширити десятки тисяч українських книг, які зігріють душі наших громадян у пору воєнного лихоліття. Бібліотеки просто волають про допомогу! Служу Книжковим Силам України!

Дуже дякуємо за цікаву розмову! Нехай все задумане здійсниться!